

Τ Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1964 ΚΑΙ 1965

Υ Π Ο

ΑΝΑΣΤ. Π. ΧΡΙΣΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

§ 29. Γενικά

181. P. Alexander: The donation of Constantine at Byzantium and its earliest use against the Western Empire ἐν Μέλ. Ostrogorsky τ. I (1963) σ. 11-26.

182. Α. Ἀλιβιζάτου: Ὁ φιλελεύθερος χαρακτήρ, τὸ κατ' ἐξοχὴν γνώρισμα τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τ. 38 (1963) σ. 46-65.

183. * E. Amand de Mendieta: Basile de Césarée et Damase de Rome ἐν Biblical and patristical studies in memory of R. P. Casey, Freiburg 1963 σ. 122-166. Καὶ διὰ τὸ παπικὸν πρωτεῖον.

184. K. L. Carroll: Thou art Peter ἐν Novum Testamentum τ. 6 (1963) σ. 268-276.

185. * O. Cullmann: Peter, disciple, apostle, martyr, μεταφρ. F. Filson³, Philadelphia 1962. Διὰ τὸ παπικὸν πρωτεῖον.

186. J. Darrouzès: Les documents byzantins du XIIe siècle sur la primauté romaine ἐν REB τ. 23 (1965) σ. 42-88.

187. F. Dvornik: Byzance et la primauté romaine, Paris 1964.

188. * E. Eid: La figure juridique du patriarche², Roma 1962.

189. M. Goguel: The primitive Church μεταφρ. H. C. Snape, London 1964.

190. A. Grabar: Deux témoignages archéologiques sur l'auto-céphalie d'une église. Prespe et Ochrid ἐν Μέλ. Ostrogorsky τ. II (1964) σ. 163-168.

191. H. Grotz: Die Hauptkirchen des Ostens von den Anfängen bis zum Konzil von Nikaia (Orientalia christiana analecta 169), Roma 1964.

192. V. Grumel: Les origines du vicariat apostolique de Thesalonique ἐν Actes XII Congr. byz. τ. II (1964) σ. 451-461.

193. R. H. Gundry: The narrative framework of Matthew XVI 17-19 ἐν Novum Testamentum τ. 7 (1964) σ. 1-9.

194. W. Hagemann: Die rechtliche Stellung der Patriarchen von Alexandrien und Antiochien ἐν Ostkirchliche Studien τ. 13 (1964) σ. 171-191.

195. A. G. Hebert: Apostle and bishop. A study of the Gospel, the Ministry and the Church-community, London 1963.

196. * B. Hemmerdinger: La prépondérance de l' église de Rome en 95 ἐν Revue des sciences philosophiques τ. 47 (1963) σ. 58-60.

197. * Ἀρχιμ. Καλλινίκου: Ἡ κανονικὴ διδασκαλία τῆς ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ ἀὐτοκεφάλου (βουλγ.) ἐν Duchovna Kultura τ. 45 (1965) σ. 10-22.

198. * O. Karrer: Peter and the Church. An examination of Cullmann's thesis μετ. R. Walls, New York 1963.

199. * H. D. Kreilkamp: The origin of the patriarchate of Constantinople and the first recognition of its patriarchal jurisdiction, Ann Arbor-Washington 1964.

200. * S. Legasse: L' exercice de l' autorité dans l' Église d' après les évangiles synoptiques ἐν Nouvelle revue théologique τ. 85 (1963) σ. 1009-1022.

201. J. F. Mac Cue: The roman primacy in the second century and the problem of the development of dogma ἐν Theological studies τ. 25 (1964) σ. 161-196.

202. F. Massai: La politique des Isauriens et la naissance de l' Europe ἐν Byzantion τ. 33 (1963) σ. 191-224.

203. A. Munteanu: Archiepiscopia Justiniana Prima si iuridictia ei ἐν Studii teologice Ser. II τ. 14 (1962) σ. 441-470.

204. Τοῦ αὐτοῦ: Οἱ ἔξαρχοι εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησίαν (ρουμ.) ἀντόθι σ. 549-569.

205. Χρυσόστομου Παπαδοπούλου: Τὸ πρωτεῖον τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης ἐν Ἐκκλησία τ. 41 (1964) σ. 144-153, 173-182, 209-218, 243-247, 273-283, 302-306, 326-337, 354-364, 384-394, 410-418, 434-443, 466-477, 505-512 καὶ εἰς τόμον, Ἀθήναι 1964. Ἀνατύπωση.

206. * F. Refoulé: Primauté de Pierre dans les évangiles ἐν Revue des sciences religieuses τ. 38 (1964) σ. 1-41.

207. K. Rose: Byzanz und die Autonomiebestrebungen der russischen Kirche in der Zeit von 10. bis 15. Jahrhundert ἐν Byzantinische Beiträge ὑπὸ J. Irmscher, Berlin 1964 σ. 291-332,

208. C. L. Spiessens: Les patriarches d' Antioche et leur succession apostolique ἐν Orient syrien τ. 7 (1962) σ. 389-434.

209. Π. Τρεμπέλα: Περὶ τὸ πρωτεῖον τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, 'Αθῆναι 1965.

210. * A. Tulien: Le sens de l' adjectif «oecuménique» dans la tradition patristique et dans la tradition byzantine ἐν Nouvelle revue théologique τ. 86 (1964) σ. 260-271.

211. W. de Vries: Rom und die Patriarchate des Ostens, Freiburg-München 1963.

212. Τοῦ αὐτοῦ: Antiochien und Seleucia-Ctesiphon, Patriarch und Katholikos ἐν Mélanges E. Tisserant τ. III, Città del Vaticano 1964 σ. 429-450.

§ 30. Εἴσοδος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Βάπτισμα καὶ χρίσμα

213. * K. Aland: Did the early Church baptize infants? μεταφρ. G. S. Beasley-Murrey, Philadelphia 1963.

214. M. Dujarier: Le parrainage des adultes aux trois premiers siècles de l' Église, Paris 1962.

215. * J. Jeremias: Nochmals die Kindertaufe. Eine Replik auf K. Alands Schrift, München 1962.

216. * Τοῦ αὐτοῦ: The origin of infant baptism. A further study in reply to K. Aland μεταφρ. D. M. Barton, Naperville 1963.

217. Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος: Ἡ ἱεροτελεστία τῆς ὀνοματοθεσίας ἐν Ἐκκλησίᾳ τ. 42 (1965) σ. 417-428.

218. A. Turck: Catechein et catechesis chez les premiers Pères ἐν Revue des sciences philosophiques τ. 47 (1963) σ. 361-372.

219. Τοῦ αὐτοῦ: Aux origines du catéchuménat αὐτόθι τ. 48 (1964) σ. 20-31.

§ 31. Ἐξοδος ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Παλαιοημερολογίται

220. I. Σόντη γκαμοῦ διὰ νομικὴν θέσιν παλαιοημερολογιτῶν ἐν N.B. τ. 13 (1965) σ. 993-997.

§ 33. Κληρικοί. Ἐννοια, διακρίσεις, ἐξουσία αὐτῶν. 'Εκκλησιαστικά ἀξιώματα

221. G. G. Blum. Das Amt der Frau im Neuen Testament ἐν Novum Testamentum τ. 7 (1964) σ. 142-161.

222. J. Colson: L' épiscopat catholique. Collégialité et primauté dans les trois premiers siècles de l' Église, Paris 1968.

223. J. G. Davies: Deacons, deaconesses and the minor orders in the patristic periods ἐν *Journal of ecclesiastical history* τ. 14 (1963) σ. 1-15.
224. * M. Guerra y Gomez: *Diaconos hellenicos y biblicos*, Burgos 1962.
225. * Τοῦ αὐτοῦ: *Episcopos y presbiteros. Evolución semántica de los terminos...* Burgos 1962.
226. * A. M. Javierre: *El tema literario de la sucesion. Prolegomenos para el estudio de la sucesion apostolica*, Zürich 1963.
227. F. Klostermann: *Das christliche Apostolat*, Innsbruck κλπ., 1962.
228. * G. Konidaris: *De la prétendu divergence des formes dans le régime du christianisme primitif. Ministres et ministères du temps des Apôtres à la mort de saint Polycarpe ἐν Istina* τ. (1964) σ. 59-62.
229. Τοῦ αὐτοῦ: *Διατί ἡ πρώτη ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας ἐχαρακτήρισε τὸν «προσεστώτα πρεσβύτερον» τῆς τοπικῆς κοινότητος διὰ τοῦ «ἐπίσκοπος» ἐν Ἐπιστημονικῇ Ἐπετηρὶς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν* τ. 15 (1960-1965) σ. 633-658.
230. * S. Nagy: *La hierarchie ecclésiastique à l' époque de l' activité missionnaire de S. Paul ἐν Roczniki teologizno-Kanoniczne* τ. 11 (1964) σ. 55-80.
231. * J. Nasrallah: *Le manuscrit 180 de la Bibliothèque orientale de Beyrouth ἐν Proche Orient chrétien* τ. 13 (1963) σ. 221-233. «Τακτικόν».
232. * P. Rusch: *Die kollegiale Struktur des Bischofsamtes ἐν Zeitschrift für katholische Theologie* τ. 86 (1964) σ. 257-285.
233. * D. Rutledge: *Cosmic theology. The ecclesiastical hierarchy of Pseudo-Denys. An introduction*, London 1964.
234. Θ. Σιμοπούλου: *Ὁ τίτλος Παναγιώτατος, Ἀθήναι* 1964.
235. D. Stanley: *The New Testament basis for the concept of collegiality ἐν Theological studies* τ. 25 (1964) σ. 197-216.
236. * D. Vayacacos: *Noms de famille néogrecs derivant de mots signifiant des grades, titres et offices ecclésiastiques ἐν Studia onomastica Monacensia* τ. 14 (1961) σ. 753-761.
237. Κατὰ τὴν Πρωτ. Ἀθηνῶν 1745/1965 ἐν ΑΕΚΑ τ. 20 (1965) σ. 31 εἰς τὰς ἀρμοδιότητας τοῦ ἐπισκόπου ἀνήκει ἡ τοποθέτησις τῶν ἱεροψαλτῶν εἰς ἑκάτερον (δεξιὸν ἢ ἀριστερὸν) τῶν ἀναλογίων.

§ 34. Κτήσις καὶ ἀπώλεια τῆς ιδιότητος τοῦ κληρικοῦ

238. * P. H. Lafontaine: Les conditions positives de l'accession aux ordres dans la première législation ecclésiastique 300-492, Ottawa 1963.

239. * J. Lécuyer: Le problème des consécérations épiscopales dans l'église d'Alexandrie ἐν Bulletin de littérature ecclésiastique τ. 4 (1964) σ. 241-257.

239α. * Κερκύρας Μεθοδίου: Τὸ ζήτημα τῆς ἀγαμίας ἢ τοῦ γάμου τῶν ἱερατευόντων κληρικῶν, Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ «Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος», Κέρκυρα 1962.

240. Μητρ. Κυθήρων Μελετίου: Γάμος κληρικῶν καταχθέντων εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν ἀνίερως ἐν ΑΕΚΔ τ. 19 (1964) σ. 13-40.

241. Π. Παναγιωτάκου γνωμ. αὐτόθι σ. 54 ἐπ. διὰ τὸ ἐπιτρεπτὸν χειροτονίας διεzeugμένου.

242. * J. Straub: Zur Ordination von Bischöfen und Beamten in der christlichen Spätantike (ein Reformvorschlag der Historia Augusti?) ἐν Mullus. Festschrift Th. Klauser, Münster 1964 σ. 336-345.

§ 35. Μοναχοί

243. * H. Bacht: Zur Typologie des koptischen Mönchtums: Pachomius und Evagrius ἐν Christentum am Nil hrsg. von K. Wessel, Recklinghausen 1964 σ. 131-141.

244. S. Boesari: Il monachesimo bizantino nella Sicilia e nell'Italia meridionale prenormanne, Napoli 1963.

245. * C. Capelle: La voeu d'obeissance des origines au XIIe siècle, Paris 1959.

246. P. R. Farag: Sociological and moral studies in the field of coptic monasticism, Leiden 1964.

247. J. M. Fiey: Cénobitisme féminin ancien dans les églises syriennes orientale et occidentale ἐν L' Orient syrien τ. 10 (1965) σ. 281-306.

248. Ι. Κοτσώνη: Αἱ περὶ κοινοβιακῆς ζωῆς ἀντιλήψεις τοῦ Μ. Βασιλείου ἐν Ἡ Ἀθωνικῇ Πολιτεία, Θεσσαλονίκη 1963 σ. 151-175.

249. Θ. Κοζύρη: Σύλλεξις ἀποφάσεων τινῶν ἐπὶ τοῦ δικαίου τῶν μοναχῶν ἐν ΑΕΚΔ τ. 19 (1964) σ. 97-104.

250. * Σ. Παπακώστα. Ἡ κατὰ Χριστὸν ἀγαμία καὶ αἱ μοναστικά ἀδελφότητες κατὰ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας², Ἀθήναι 1961.

251. * W. Schneemelcher: Erwägungen zu dem Ursprung des Mönchtums in Aegypten ἐν Christentum am Nil hrsg. v. K. Wessel, Recklinghausen 1964.

252. Κ. Ξενογιάννη: Ὁ μέγας Ἀντώνιος καὶ ὁ μοναχικὸς θεσμὸς ἐν Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς τ. 46 (1963) σ. 156-169.

§ 37. Σύνοδοι τοπικαί, ἐπαρχιακαί, οἰκουμενικαί καὶ πατριαρχικαί

253. * G. Langgärtner: Das Aufkommen des ökumenischen Konzilsgedankens. Ossius von Cordoba als Ratgeber Constantins ἐν Münchener theologische Zeitschrift τ. 15 (1964) σ. 111-126.

254. * E. Rodriguez: El procedimiento de votacion en el tercer concilio de Constantinople (7-III-681) ἐν Burgense τ. 4 (1963) σ. 275-293.

§ 38. Πατριαρχεῖα, ἀρχιεπισκοπαί, μητροπόλεις καὶ ἐπισκοπαί. Προϊστάμενοι τούτων

255. Ὑπόμνημα τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Α.Ε. τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἐν Ἐκκλησία τ. 41 (1964) σ. 79-85.

256. Βασιλείου Ἀτέση πρ. μητρ. Λήμνου: Ἡ διοικήσεις τῶν χηρευουσῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπισκοπῶν κατὰ τὴν ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν ἐν Ἀρχεῖον Πόντου τ. 26 (1964) σ. 177-182.

257. * B. Fortin: Problèmes de succession episcopale au milieu du IIIe siècle ἐν Laval théologique et philosophique τ. 19 (1963) σ. 49-61.

258. C. Γιόη: Ὁ θεσμὸς τῶν χωρεπισκόπων εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησίαν (ρουμ.) ἐν Studii theologice Ser. Πα τ. 14 (1962) σ. 300-327.

259. Γ. Κονιδάρη: Περὶ τὸν τίτλον τοῦ «ἀρχιεπισκόπου», ἐν Ἀθήναις 1963/64.

260. Κυθήρων Μελετίου: Ἱεραρχία. Πλήρωσις τῶν κενῶν μητροπολιτικῶν ἐδρῶν. Τὸ μεταθετὸν ἀντικανονικόν, ἐν Ἀθήναις 1965.

261. Π. Παναγιωτάκου γνωμ. ἐν ΑΕΚΔ τ. 20 (1965) σ. 77 ἐπ. διὰ τὴν καταδίχην ὑπὸ κοινοῦ ἢ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου ὡς κώλυμα διὰ τὴν ἀνάδειξιν εἰς ἐπίσκοπον.

262. Θεσσαλονίκης Παντελεήμονος: Ἡ συμμετοχὴ τῶν λαϊκῶν ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν ἐπισκόπων ἐν Ἐκκλησία τ. 42 (1965) σ. 484-486.

263. Χ. Φραγκίστα γνωμ. αὐτόθι σ. 569 ἐπ. διὰ τὸ μεταθετὸν τῶν μητροπολιτῶν.

264. * Κορινθίας Προκοπίου: Τὸ μεταθετὸν τῶν ἐπισκόπων κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὴν πρᾶξιν τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας 1964.

264α. * Κωνστ. Σακελλαροπούλου: Ἐνα καρκίνωμα στὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Μελέτη περὶ τοῦ μεταθετοῦ τῶν ἐπισκόπων, Ἀλίερος 1963.

265. I. F. Stanculescu: Ἀρχιεπίσκοπος (ρουμ.) ἐν *Studii teologice Ser. IIa* τ. 14 (1962) σ. 598-617.

266. Ἐπιφανίου Θεοδοροπούλου: Μεταθετὸν ἐπισκόπων καὶ ὀρθόδοξος ἐκκλησία, ἐν Ἀθήναις 1965.

267. * W. de Vries: Der Episkopat auf den Synoden von Nicäa ἐν *Theol. Prakt. Quartalschrift* τ. 111 (1963) σ. 263-277.

§ 39. Ναοί, ἐνορίαί, ἐφημέριοι, κατώτεροι κληρικοί καὶ ἐκκλησιαστικά συμβούλια

268-269. Σ. Ε. 1169/1961 ἐν ΑΕΚΔ τ. 19 (1964) σ. 56 διὰ τὸν προσηλυτισμὸν ὡς δικαιολογίαν τῆς διοικήσεως πρὸς ἄρνησιν χορηγήσεως ἀδείας λειτουργίας ναοῦ καὶ Σ.Ε. 106/1964 ἐν Ν.Β. τ. 12 (1964) σ. 735 διὰ τὸ κλείσιμον, ἰδιοκτητῆτος ναοῦ, τεθέντος εἰς δημοσίαν λατρείαν.

§ 40. Μοναί

270. Ἰ. Μουτζούρη: Τὰ χαριστικά καὶ ἐλεύθερα μοναστήρια ἐν Θεολογία τ. 35 (1964) σ. 87-123, 271-304 (συνεχ. ἐκ τοῦ προηγουμένου δελτίου ἀρ. 196).

271-272. Κατὰ τὴν Σ.Ε. 2403/1965 ἐν Ν.Β. τ. 14 (1966) σ. 568 διὰ νὰ διορισθῇ νομίμως ἡγουμενοσυμβούλιον δέον νὰ ἔχη τελειωθῇ ἡ ἰδρυσις τῆς μονῆς, κατὰ δὲ τὴν Πρωτ. Κῶ 30/1964 αὐτόθι τ. 12 (1964) σ. 421 αἱ μοναὶ δὲν εἶναι κοινοφελῆ ἰδρύματα κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀ.ν. 2039/1939.

§ 41. Ἄλλοι ἐκκλησιαστικοὶ ὀργανισμοί

273. Ἀπόφασις Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας ὑπ' ἀρ. 139891 τῆς 12 Νοεμβρίου/17 Δεκεμβρίου 1964 Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ TAKE.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

§ 43. Ἰδιαιτέρα νομικὴ μεταχείρισις κληρικῶν

274. R. Ganghoffer: L' evolution des institutions municipales en Occident et en Orient au Bas-Empire, Paris 1963 *ἰδίᾳ* σ. 89-102 διὰ τὴν σχέσιν τῶν κληρικῶν πρὸς τὰς εὐρῖαι εὐν πόλεων.

275-276. Πλημμ. Καβάλας 230/1964 ἐν ΑΕΚΔ τ. 19 (1964) σ. 114 διὰ τὴν ὑπὸ κληρικῶν ἀσκήσιν ἐγκλήσεως καὶ 149/1964 ἐν Χριστιανός τ. 4 (1964/5) σ. 68 διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀσκήσιν ἐνδίκου μέσου.

§ 44. Ἰδιαίτερα νομικὴ μεταχείρισις μοναχῶν.
Κληρονομικὴ τούτων διαδοχὴ

277-282. Κατὰ τὰς Σ.Ε. 362 καὶ 363/1964 ἐν Ν.Β. τ. 12 (1964) σ. 739, 866/1964 ἐν ΑΕΚΔ τ. 19 (1964) σ. 190 καὶ 1141/1965 ἐν Ν.Β. τ. 13 (1965) σ. 1222 τῆς πρὸς στράτευσιν ὑποχρέωσας ἀπαλλάσσονται οἱ μοναχοὶ οὐ μόνον τῆς ὀρθοδόξου ἀλλὰ καὶ τῆς ρωμαιοκαθολικῆς ἐκκλησίας, κατὰ τὴν Α.Π. 472/1964 ἐν Ν.Β. τ. 12 (1964) σ. 1133=ΑΕΚΔ τ. 19 (1964) σ. 107 ὁ μοναχὸς διαθέτει τὴν μετὰ τὴν κουρὰν περιουσίαν του διὰ ἐπαχθῶν δικαιοπραξιῶν, ἀλλὰ κατὰ τὴν Πρωτ. Πειραιῶς 773/1965 ἐν ΑΕΚΔ τ. 20 (1965) σ. 33 οὐχὶ χαριστικῶν, κατὰ δὲ τὴν Α.Π. 209/1965 αὐτόθι σ. 83=N.B. τ. 13 (1965) σ. 1145 ἡ κληρονομία τῶν αὐθαιρέτως ἀποχωρούντων τῆς μονῆς μοναχῶν κεχειροτονημένων ἢ μὴ διέπεται ὑπὸ τῶν εἰδικῶν περὶ κληρονομίας μοναχῶν διατάξεων καὶ οὐχὶ τοῦ κοινοῦ δικαίου.

§ 46. Γάμος. Σύστασις καὶ λύσις

283. * H. Crouzel: Virginité et mariage selon Origène, Bruges 1963.

284. B. K ö t t i n g: Zu den Strafen und Bussen für die Wieder-
verheiratung in der frühen Kirche ἐν Oriens Christianus τ. 48 (1964)
σ. 143-149.

285. * J. M. Ford: Levirate marriage in St. Paul (I Cor. VII)
ἐν New Testament studies τ. 10 (1963/64) σ. 361-365.

286. Δ. Γ κ ί ν η: Οἱ λόγοι διαζυγίου ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἐν Ἐπιστημ.
Ἐπετηρὶς τῆς Σχολῆς Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανε-
πιστημίου Θεσσαλονίκης τ. 8 (1960/63) σ. 239-284.

287. * D. M. Nicol: Mixed marriages in Byzantium in the
thirteenth century ἐν Studies in Church History τ. 1 (1964) σ. 160-172.

287α. Α. Τ ο ὄ σ η: Οἰκογενειακὸν δίκαιον³, Ἀθῆναι 1965.

288-290. Κατὰ τὴν γνωμ. Εἰσαγγ. Α. Πάγου (Κ. Κ ό λ λ ι α) 24/1964
ἐν Ν.Β. τ. 13 (1965) σ. 350=ΑΕΚΔ τ. 20 (1965) σ. 77 ἀνυπόστατος εἶναι
ὁ γάμος, ἐὰν δὲν ἱερολογήθη κατὰ τὸ θρήσκευμα ἢ δόγμα ἐκατέρου τῶν νυμ-
φίων, κατὰ τὴν Ἐφ. Πατρῶν 67/1964 ἐν Ν.Β. τ. 13 (1965) σ. 1088 καὶ τ.
14 (1966) σ. 887 μετὰ σχολίον Γ. Ρ ά μ μ ο υ ἡ τρίμηνος προθεσμία πρὸς συμ-
φιλίωσιν τῶν συζύγων δεόν να ἔχη συμπληρωθῆ κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῆς ἀγωγῆς,
κατὰ δὲ τὴν Ἐφ. Ἀθηνῶν 425/1964 αὐτόθι τ. 12 (1964) σ. 1031 παρελ-
θούσης τῆς προθεσμίας ἀπράκτου δύναται ἐκάτερος τῶν συζύγων καὶ οὐχὶ
μόνος ὁ ὑποβαλὼν τὴν πρὸς τὸν ἐπίσκοπον ἀναφορὰν να ἐγείρη τὴν ἀγωγὴν
διαζυγίου.

**§ 49. Διοικητική ἐξουσία ἐπὶ πραγμάτων.
Ἐκκλησιαστική περιουσία. Γενικά**

291. * P. Christophe: L' usage chrétien du droit de propriété dans l' Écriture et la tradition patristiques, Paris 1964.

292. H. Glykatzzi-Ahrweiler: La concession des droits incorporels. Donations conditionnelles ἐν Actes XIIe Congr. byz. τ. II (1964) σ. 103-114.

293. R. Guiland: Études sur l' histoire administrative de l' empire byzantin. L' orphanotrophe ἐν REB τ. 23 (1965) σ. 205-221.

294. J. de Malafosse: La part du mort à Byzance ἐν Études... dédiées à G. Le Bras, τ. I, Paris 1965 σ. 1311-1316.

295. * L. Orabona: I passi neotestamentari sulla comunione dei beni nel commento dei Padri della Chiesa ἐν Annali della Facoltà di Lettere e Filosofia della Università di Napoli τ. 8 (1958/9) σ. 77-100.

296. Anastasia Sifoniu: Les fondements juridiques de l' aumône et de la charité chez Jean Chrysostome ἐν Revue de droit canonique τ. 14 (1964) σ. 241-269.

297. Μ. Σιώτου: Ἡ φροντίς τῆς ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν κορασίδων βάσις ἐρμηνείας τοῦ χωρίου Α' Κορ. ζ' 36-38 ἐν Ἐπιστ. Ἐπετηρὶς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τ. 15 (1960/65) σ. 659-766.

298. F. de Visscher: Le droit des tombeaux romains, Milano 1963 ἰδίᾳ κεφ. VI (σ. 261-276): Le regime juridique des plus anciens cimetières chrétiens à Rome.

299. L. Voelkl: Die Kirchenstiftungen des Kaisers Konstantin im Lichte des römischen Sakralrechts, Köln 1964.

300. Κατὰ τὴν Πρωτ. Γυθείου 42/1965 ἐν Ν.Β. τ. 13 (1965) σ. 1193 ἢ διὰ νόμου μεταβολὴ τῆς διοικήσεως νεκροταφείων δὲν συνιστᾷ ἀπαλλοτριώσιν.

§ 50. Διαχείρισις περιουσίας μητροπόλεων, ναῶν καὶ μονῶν

301-304. Κατὰ τὴν Εἰρ. Παλαμᾶ 55/1964 ἐν Ν.Β. τ. 12 (1964) σ. 879 τὴν αἴτησιν περὶ λήψεως προσωρινῶν μέτρων ὑποβάλλει ὁ πρόεδρος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου μὴ ἀπαιτουμένης ἀποφάσεως τοῦ τελευταίου, κατὰ τὴν Σ.Ε. 1546/1964 ἐν ΑΕΚΔ τ. 19 (1964) σ. 192=N.B. τ. 12 (1964) σ. 960 διὰ τὴν ἄσκησιν αἰτήσεως ἀκυρώσεως δὲν ἀπαιτεῖται ἐγκρίσις τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου ὑπὸ τοῦ μητροπολιτικοῦ, κατὰ δὲ τὴν Α.Π. 259/1964 ἐν Χριστιανός τ. 4 (1965) σ. 176 οὔτε διὰ τὴν

ἄσκησιν ἐνδίκων μέσων ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, ἐνῶ ἡ Σ.Ε. 404/1965 ἐν Ν.Β. τ. 13 (1965) σ. 899 ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐκποιήσεως δασῶν, ὑπαχθέντων εἰς τὴν ρευστοποιητέαν μοναστηριακὴν περιουσίαν.

§ 51. Ἔσοδα καὶ ἀσφάλισις κληρικῶν

305. Ἀπόφασις Ὑπ. Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθν. Παιδείας ἀρ. 60391 τῆς 26 Μαΐου/1 Σεπτεμβρίου 1964 Περὶ καθορισμοῦ κατωτάτου ὁρίου τῶν ὑπὸ τοῦ TAKE παρεχομένων συντάξεων καὶ προσωποπαγοῦς βοήθειας.

306. Ἀπόφασις Ὑπ. Ἐθνικῆς Παιδείας ἀρ. 100927 τῆς 15 Ὀκτωβρίου/10 Νοεμβρίου 1965 Περὶ καθορισμοῦ εἰσφορῶν TAKE.

307. Πρᾶξις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀρ. 202 τῆς 22 Νοεμβρίου/3 Δεκεμβρίου 1965 Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος εἰς ἱερεῖς, θεολόγους κλπ.

308-310. Αἱ Σ.Ε. 31/1964 ἐν Ν.Β. τ. 12 (1964) σ. 741, 1237/1965 αὐτόθι τ. 13 (1965) σ. 1217 καὶ 2189/1965 αὐτόθι τ. 14 (1966) σ. 578 σχετίζονται πρὸς τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἱεροψαλτῶν.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΠΟΙΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ

§ 53. Ἐκκλησιαστικαὶ ποιναὶ ἐπιβαλλόμεναι εἰς πάντα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ μυστήριον τῆς μετανοίας

311. P. Anciaux: Das Sacrament der Busse. Geschichte, Wesen und Form der kirchlichen Busse, Mainz 1961.

312. * H. Vorgrimler: Matthieu 16,18 s. et le sacrement de pénitence ἐν ... Mélanges offerts au P.H. de Lubac τ. I, Paris 1964 σ. 51-65.

§ 57. Ἐπὶ μέρους ἐκκλησιαστικὰ ἀδικήματα

313. * W. Bauer: Rechtgläubigkeit und Ketzerei im ältesten Christentum², Tübingen 1964.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ

§ 58. Γενικά

314. P. G. Caron: Asile et hospitalité dans le droit de l'Église primitive ἐν Revue internationale des droits de l'antiquité τ. 10 (1963) σ. 187-197.

315. P. Karlin-Hayter: Arethas et le droit d' asile en Byzantion τ. 33 (1964) σ. 613-617.

316. Σ π. Τρωϊάνου: Ἡ ἐκκλησιαστικὴ δικονομία μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἰουστινιανοῦ, Ἀθήναι 1964.

§ 65. Ἐκτέλεσις τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων. Χάρις

317. Κατὰ τὴν Σ.Ε. 2055/1965 ἐν ΑΕΚΔ τ. 20 (1965) σ. 81=Χριστιανός τ. 4 (1965) σ. 154=N.B. τ. 14 (1966) σ. 568 ἡ πολιτικὴ ἀρχὴ ὑποχρεοῦται εἰς ἐκδοσιν διατάγματος ἐκτελέσεως τῆς ἐπιβληθείσης ὑπὸ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου εἰς ἀρχιερέα ποινῆς, μὴ δικαιουμένη εἰς κατ' οὐσίαν ἔλεγχον τῆς ἀποφάσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

§ 67. Κρήτη

318.* Ν. Τωμαδάκη: Οἱ τίτλοι ἐπίσκοπος, ἀρχιεπίσκοπος καὶ πρόεδρος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης ἐν Ἀπόστολος Τίτος τ. 11 (1962) σ. 205-209.

§ 68. Ἁγιον Ὄρος

319. Γ. Δασκαλάκη: Ἡ συνταγματικότης τῆς ἀπαγορεύσεως εἰσόδου γυναικῶν εἰς τὸ Ἁγιον Ὄρος ἐν Νέα Ἐστία τ. 75 (1964) σ. 98-110.

320. J. Darrouzès: Liste des Prôtes de l' Athos ἐν Le Millénaire du Mont Athos 963-1963, Études et Mélanges τ. I, Chevetogne 1963 σ. 407-445.

321. J. Decarreaux: Du monachisme primitif au monachisme athonite αὐτόθι σ. 19-57.

322. Fr. Dölger: Kaiser und Mönch auf dem Athos αὐτόθι σ. 145-148.

323. J. Doens: Bibliographie de la Sainte Montagne de l' Athos αὐτόθι τ. II, Venezia-Chevetogne 1965 σ. 336-342.

324. Ἰερ. Κοτσώνη: Ἡ ἀκτημοσύνη τῶν μοναχῶν κατὰ τὰ τυπικά τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου καὶ τῶν αὐτοκρατόρων Ἰωάννου τοῦ Τσιμισκῆ καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου ἐν Ἀρχεῖον Πόντου τ. 26 (1964) σ. 19-27.

324α. Σ. Παπαδάτου: Ἡ ἰθαγένεια τοῦ ἀλλογενοῦς ἁγιορείτου μοναχοῦ ἐν Ἐπιθεώρησις δημοσίου δικαίου τ. 5 (1961) σ. 273-286.

325. Τοῦ ἀύτοῦ: Ἡ πολιτειακὴ θέσις τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐν Ἀθήναις 1965.

326. Χρ. Σγουρίτσα: Συνταγματικὸν δίκαιον τ. Β' 1, Ἀθῆναι 1964 σ. 142 ἐπ.

327. Μ. V. Sinicyna: Ἡ ἐπιστολὴ Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ πρὸς τὸν Βασίλειον Γ' ἔτ. 1518-1519 ἐπὶ τῆς ὀργανώσεως τῶν ἄθωνικῶν μονῶν (ρωσ.) ἐν Βυζ. Βρέμενικ τ. 26 (1965) σ. 110-136.

328-329. Κατὰ τὴν Α.Π. 170/1964 ἐν Ν.Β. τ. 12 (1964) σ. 613 = ΑΕΚΔ τ. 19 (1964) σ. 58 ἡ περιουσία ἀγιορειτῶν μοναχῶν χειροτονηθέντων εἰς ἐπισκόπους ἢ κτηθεῖσα μετὰ τὴν χειροτονίαν κληρονομεῖται κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ δὲν περιέρχεται εἰς τὴν μονήν, κατὰ δὲ τὴν Πλημμ. Καβάλας 145/1963 ἐν ΑΕΚΔ τ. 19 (1964) σ. 109 ἡ ἀρμοδιότης τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ποινικῶν δικαστηρίων περιορίζεται εἰς τὰ ἐντὸς τοῦ Ἁγίου Ὄρους διαπραττόμενα ἀξιοποινὰ ἀδικήματα, ἐνῶ τὰ λοιπὰ διαζονται ὑπὸ τῶν ἐκασταχοῦ ἀρμοδίων κατὰ τὸπον δικαστηρίων.

ΠΙΝΑΞ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

- Ἀβούρης Σ. 179,180.
 Αιμιλιανός Μιλήτου 153.
 Aland K. 213.
 Alexander P. 181.
 Ἀλιβιζάτος Ἀ. 15, 172, 182.
 Altaner B. 46.
 Amand de Mendieta E. 183.
 Anastos M. 71.
 Anciaux P. 311.
 Ἀνδροῦτσος Χρ. 39,50.
 Armstrong G. T. 72.
 Ἀτέσης Βασίλειος 256.
 Bacht H. 243.
 Baer J. 58.
 Βαγιακάκος Δ. 236.
 Βακαλόπουλος Α. 40.
 Băos Z. 154.
 Barbero G. 51.
 Bauer W. 313.
 Baus K. 41.
 Beldiceanu N. 155.
 Billanovitch G. 96.
 Blum G. G. 221.
 Boeld W. 52.
 Boesari S. 244.
 Bogdanovic D. 53.
 Bompaire J. 116,117.
 Botte B. 91.
 Βρανούση Ἔρα 118.
 Brown P. 73.
 Brown R. E. 1.
 Campenhausen H. v. 47.
 Capelle C. 245.
 Caron P. G. 314.
 Carroll K. L. 184.
 Κατσηφόκλης Κ. 113.
 Χιονίδης Γ. 120.
 Chitescu N. 2.
 Christophe P. 291.
 Χριστοφιλόπουλος Α. 29,30,105.
 Χρυσόστομος ἐπισκ. Θαυμακοῦ 156.
 Colson J. 222.
 Constantelos D. 74.
 Cranenburgh H. v. 103,104.
 Crouzel H. 283.
 Cullmann O. 185.
 Dain A. 424.
 Danielou J. 42.
 Darrouzès J. 106,133,157,158,186,320.
 Δασκαλάκης Γ. 319.
 Davies J. G. 223.
 Decarreux J. 321.
 Δελιαλῆς Ν. 159.
 Devos P. 134.
 Dölger F. 122,322.
 Doens J. 323.
 Dujarrier M. 214.
 Dujcev I. 123.
 Dvornik F. 97,187.
 Ehrhard A. 75,76.
 Eid E. 188.
 Emilia A. d' 107.
 Ercole G. d' 31,69.
 Esser A. 77.
 Ἐξαρχος Β. 3.
 Faral P. R. 246.
 Feine H. E. 32.
 Fera G. 78.
 Fiey J. M. 246.
 Ford J. M. 285.
 Fortin B. 257.
 Gainà D. J. 108.
 Ganghoffer R. 274.
 Gaudemet J. 33,109.
 Gautier P. 124.
 Gill J. 98,99,100.
 Γκόνης Δ. 147,286.
 Glykatzi-Ahrweiler Hel. 292.
 Goguel M. 189.
 Goppelt L. 45.
 Guillard J. 93.
 Grabar A. 190.
 Grammick E. L. 79.
 Grégoire H. 59.
 Griffe E. 60.
 Grotz H. 191.
 Grumel V. 192.
 Guerra Y Gomez M. 224,225.
 Guillard R. 293.
 Gundry R. H. 193.
 Hagemann W. 494.
 Halkin F. 135,136,137,138.
 Hebert A. G. 195.
 Hammerding B. 196.
 Hermann J. 80.

- Honigmann E. 94,110.
Hornus J. M. 61,62.
- Instinsky H. U. 54.
Ἰωαννίδης Β. 4.
Ioannou P. 34.
Janin R. 130.
Jaschke G. 16.
Javierre A. M. 226.
Jedin H. 41.
Jeremiás D. 215,216.
- Kaesemann E. 5.
Καλλινίκος ἀρχιμ. 197.
Καράντζαλης Τ. 160.
Karlin-Hayter Patr. 111,315.
Καρμύρης Ἰ. 6,7,17.
Karrer O. 198.
Kazdan A. P. 100α.
Keressztes P. 63.
Klenk G. F. 81.
Klostermann F. 227.
Kodov Chr. 161.
Kötting B. 284.
Κόλλιας Κ. 288.
Κουιδάρης Γ. 18,19,82,228,229,259.
Κώνστας Κ. 163.
Korbacher J. 8.
Κοτρώνης Α. 148.
Κοτσώνης Ἰερ. 83,248,324.
Κοζύρης Θ. 162,249.
Kreilkamp H. D. 199.
Κυριακίδης Στ. 149.
- Lafontaine P. H. 237.
Lampe G. W. H. 49.
Λαμφίδης Ὁδ. 125,139.
Langgärtner G. 253.
Laurent V. 84,101,126,132.
Lécuyer J. 239.
Legasse S. 200.
Lehmann M. 11.
Lemerle P. 140.
Leroy J. 141.
L' Huillier P. 35.
Loenertz R. 127.
Lortz J. 43.
- Mac Cuo J. F. 201.
Magne J. 92.
Magoulias H. 12.
Malafose J. de 294.
Μαλλιάρος Ἰάκ. 149α.
Mango C. 128.
Μανούσκακας Μ. 164.
Marrou H. 42.
Massai F. 202.
Μάτσης Ν. 151.
Ματζουράνης Κ. 152.
Μάξιμος μητρ. Σάρδεων 20.
- Μελέτιος μητρ. Κυθήρων 21,27,240,260.
Metz E. 85.
Μεθόδιος μητρ. Κερκύρας 239α.
Momigliano A. 86.
Morrison K. F. 87.
Μουρατίδης Κ. 55.
Μουσαιού—Μπουγιούκου Καλλ. 170.
Μουστάκης Β. 142.
Μουτζούρης Ι. 270.
Munier Ch. 112.
Munteanu A. 203,204.
- Nagy S. 230.
Nasrallah J. 231.
Nicol D. M. 287.
Nikolainen A. 9.
- Ο' Callaghan J. 115.
Orabona L. 295.
Ortiz de Urbina J. 102.
Ostrogorsky G. 44.
- Παναγιωτάκος Π. 173,241,261.
Παναγόπουλος Ἰ. 178.
Πανταζόπουλος Ν. 150.
Παντελεήμων μητρ. Θεσσαλονίκης 217,262.
Παπαδάτος Στ. 324α, 325.
Παπαδόπουλος Χρυσόστομος 205.
Παπαδόπουλος Θ. 167.
Παπακώστας Σ. 250.
Παπούλια Βασιλική 143.
Πατρινέλλης Χ. 165.
Peitz W. M. 113.
Perowne S. 64.
Φραγκίστας Χ. 263.
Ploechl W. M. 36.
Προκόπιος Κορινθίας 264.
- Quasten J. 48.
- Ράμμος Γ. 289.
Ramureau J. 95.
Refoulé F. 206.
Richard M. 145.
Roberg B. 13.
Rodriguez E. 254.
Rordorf W. 88.
Rose K. 207.
Rusch P. 232.
Rutlege G. 233.
- Sainte Croix G. E. de 65.
Σακελλαρόπουλος Κ. 264α.
Santos Hernandez A. 22.
Σαργολόγος Ε. 144.
Schmidt K. D. 45.
Schneemelcher W. 251.
Schwarte K. H. 66.
Σερμετής Δ. 166.
Seyberlich Rose-Marie 89.

- Γγουρίτσας Χρ. 174,396.
 Sherwin-White A.N. 67.
 Σιμόπουλος Θ. 234.
 Sinicyna M. V. 327.
 Σιώτης Μ. 297.
 Σιφωνιού Ἀναστασία 296.
 Σόντης Ἰω. 220.
 Spiessens C. L. 208.
 Spuler B. 23.
 Σπυριδάκης Κ. 167.
 Stanculescu J. F. 265.
 Stanley D. 235.
 Σταυρίδης Β. 24.
 Straub J. 242.
 Svoronos N. 129.
 Συνδία-Λαούρδα Λουίζα 168.
 Θεοδωρόπουλος Ἐπιφάνιος 266.
 Θεοδώρου Α. 38.
 Tidner E. 70.
 Till W. 114.
 Τίτος μητρ. Παραμυθίας κλπ. 28,56.
 Τωμαδάκης Ν. 318.
 Ton C. 258.
 Τούσης Α. 287.
 Τρεμπέλας Π. 37,209.
 Τρωϊάνος Σπ. 316.
 Τσιρπανλής Ζ. 169.
 Τσολάκης Ε. 131.
 Tulien A. 210.
 Turck A. 218,219.
 Tyskevic S. 10.
 Voelkl L. 299.
 Vogt J. 90.
 Verosta S. 57.
 Visscher F. de 298.
 Vorgrimler H. 312.
 Vries W. de 14,211,212,267.
 Ware T. 146.
 Wessel K. 243.
 Wolf E. 45.
 Ξενογιάννης Κ. 252.
 Ζευγώλη-Γιλέζου Διαλεχτή 171.